

Hàng Đội Tự Trị và Phương Pháp Giáo Dục Trong Phong Trào TNTT VN Qua Các Trò Chơi

Phong Trào TNTT là một tổ chức giáo dục người trẻ Công Giáo qua phương pháp hàng đội, một phương cách giúp người trẻ thấm nhuần tinh thần tập thể, chấp nhận sự "chung đụng" với nhau. Trò chơi đối với TNTT là một khía cạnh giáo dục được gọi là Phương pháp *tự nhiên* song song với phần học hỏi Giáo Lý Thánh kinh được gọi là phương pháp *"siêu nhiên"*. Còn một phương pháp khác gọi là *"Vào Sa Mạc"*.

Nói một cách thông thường, *phương pháp tự nhiên* được gọi là sinh hoạt giải trí. Tuy nhiên là một sự giải trí có chủ đích giúp người trẻ phát triển cơ thể cũng như trí tuệ trong những động tác nhanh nhẹn tháo vát, khéo tay. Trong đó, các em còn được học những "chuyên môn" khác như cách xoay xở đối phó với những sự bất thường trong đời sống để có thể tránh những tai nạn... như khi bị đi lạc biết tìm phương hướng, biết dùng những tín hiệu morse để liên lạc khi bị bí tắc giao thông. Biết phân biệt các dấu chân của các con vật, biết tránh những loại cây cỏ độc.... với một ít khái niệm về thiên nhiên....

Trò chơi "giáo dục"?

Nếu mấy trăm năm về trước mà nói chơi để giáo dục thì các cụ không hài lòng, vì lúc bấy giờ hễ nói tới học là nghiên ngẫm sách thánh hiền mà hễ nói chơi thì sẽ bỏ học. Hai cái chơi và học chưa có thể đi đôi với nhau. Thời nay đôi khi có người tới trường suốt ngày lo đá banh thể mà cuối khóa cũng ra trường thoải mái và nếu may mắn sẽ giàu to còn làm rang rỡ cho quốc gia nữa là khác.

Trò chơi đối với PT TNTT không phải thuần túy *"chơi một nghĩ"* như ta nghĩ! Vì sự sinh hoạt đó có một lý thuyết và đường lối dẫn dắt và rõ ràng, được các vị Linh Mục có nhiều kinh nghiệm, đã nghiên cứu kỹ càng từ các đoàn thể, cơ chế xã hội, và các phong trào nổi tiếng... Theo các nhà tâm lý học thì có học phải có chơi để thay đổi môi trường cho da thịt lời dẫn, đầu óc có thời giờ thấm nhập những cái mới học, trí óc phát triển... Hôn nữa, nếu ta có một đường lối, phương pháp thích hợp tùy hoàn cảnh, tâm lý thì cái chạy nhảy ca múa kia đâu phải là vô ích!

Có hai loại trò chơi Trong Phong Trào TNTT:

- Thứ nhất là trò chơi Thánh Kinh (sẽ có dịp trình bày trong bài khác)
- Thứ hai là trò chơi trí dục và đức dục theo phương pháp hàng đội:

Hàng đội rất quan trọng trong một tổ chức nhất là trong các sinh hoạt TNTT. Vì *Đội* là một đơn vị căn bản là hòn gạch nối kết một hệ thống tổ chức. Nếu Đoàn nào phát triển hoạt động cấp đội thì đoàn đó sẽ thăng tiến và còn đào tạo thêm được cán bộ cho phong trào và cho xã hội. Ngược lại, một đoàn thể sinh hoạt rầm rộ mà thiếu hệ thống đội ngũ tự trị khó mà đạt được mục tiêu của Phong Trào.

Vì sinh hoạt hàng đội tạo cho các em hoạt động tự chủ chứ không phải luôn luôn vâng lời, bị sai khiến ...

Hình thức tổ chức hàng đội:

-Mỗi đội được chia làm 10 tới 12 em. Con số 12 theo Cựu Ước là 12 chi họ Isael, và cũng là con số 12 tông đồ tiên khởi của Chúa Giêsu.

-Đội Trưởng, Đội phó do các em bầu ra và tín nhiệm để làm sợi dây liên lạc với các Trưởng. Đây có thể nói là những cơ chế xã hội nho nhỏ mà các em đã được xử dụng quyền công dân đầu tiên.

-Danh từ hàng đội: Cùng làm cùng chơi, cùng được khen thưởng cùng bị phạt, Nói cách khác: *"Có lợi cùng hưởng, có khó cùng mang."*

-Hàng đội có nghĩa là không ai ở không, mọi em đều được đội trưởng chia cắt công tác để làm.

-Người lanh kẻ chậm, người giỏi người kém đều có cơ hội chủ động.

Đường lối Thi Dưa:

3 Điểm căn bản cho cuộc chơi thi đua học tập:

1. Tinh thần kỷ luật.
2. Tinh thần đồng đội
3. Nhanh nhẹn. Tháo vát.

Thông thường, khi ra một trò chơi; người quản trò phải ý thức được vai trò giáo dục của mình, lời hướng dẫn rõ ràng, giải thích ý nghĩa cuộc chơi để tránh sự hiểu lầm tai hại cho đầu óc non dại của trẻ

thờ. Phải trình bày rõ kỹ thuật và cách thức. Như vậy, trưởng phải chuẩn bị mọi thứ an toàn cho các em từ thể xác tới tâm lý. Nếu là một trò chơi thi đua các đội, người quản trò cần phải có nhiều trưởng phụ tá để giúp đỡ hướng dẫn và quan sát các em để cuộc chơi được công bằng và tránh được những điều đáng tiếc sẽ xảy ra.

Vì tinh thần Kỷ luật và tinh thần đồng đội ưu tiên hàng đầu nên cho dù một đội nào thông minh mạnh mẽ nhanh lẹ đạt tới đích trước cũng chưa chắc được gọi là thắng cuộc.

Ví dụ: Trò chơi tìm kho tàng:

Các đội đều được phổ biến bản đồ khu vực, mật đồ kho tàng mà hiệu lệnh để ra đi tranh thủ kiểm cho ra những bảo tàng.

Đội A có một vài em thật xuất sắc làm đội trưởng, các em khác cứ ỷ lại em giỏi và em giỏi nhiều lúc không tin tưởng các em khác và không giao công tác cho nhau cùng làm vì sợ thua kém đội khác. Và em này nhanh chân lại có nhiều mẹo vặt và kết quả là đội A chiếm được kho tàng và trình diện trước nhất. Nhưng khi bị phỏng vấn đội không trả lời được một số câu hỏi..liên quan đến cuộc hành trình.

Trong khi đội E Về gần cuối mà lại tay không, nhưng đội E làm việc rất cẩn mật. Làm gì cũng bàn tình với nhau. Phân chia trách nhiệm; em thì dịch mật thư, em thì lo canh chừng phương hướng còn có em làm công tác dò thám các đội khác. Đi đứng chờ đợi, gọi nhau; không để em nào bị trễ lại phía sau. ..Đội này không được kho tàng nhưng đã trở lại trình diện bình tĩnh và nhận định rằng kho tàng đã bị kẻ gian trộm lấy trước chờ không phải vì sai lầm.

So sánh, ta thấy đội E có nhiều cố gắng đã vượt qua những chướng ngại mà không bỏ cuộc. Với tinh thần tập thể biết nhường nhịn nhau và cuối cùng em nào cũng học hỏi được một ít kiến thức. Ví như đội A nếu bị trắc trở không lấy được kho tàng sẽ bị lúng túng hoặc lạc đường...

Có kẻ nói làm như vậy sẽ không công bình và không còn hào hứng. Thật ra "*Luận anh hùng đâu phải việc thắng bại.*" Có những cái thắng chỉ là bề ngoài nhưng trong đó là nguồn cội của thất bại thảm thương. Các Thánh Tử đạo đã chiến bại với bạo lực nhưng các Ngài thật "*danh bất hư truyền.*"

Từ tinh thần đồng đội tạo con người biết sống

hợp quần. Biết đến người khác, biết tôn trọng lợi ích chung của xã hội. Và nhất là có thể chấp nhận được các khác biệt của con người.

Người xưa có câu: "*Xấu đều hơn tốt lỗi.*"

Và có thể nói rằng: "*3 người yếu mà đều hay hơn 3 người mạnh không đồng.*"

Trong một vườn bông, sự thật cây hoa nào cũng đẹp cả, nhưng cây nào cũng cho mình là hơn, lấn át lẫn nhau, cuối cùng chỉ còn lại có một thứ, một màu chói chang trông kém phần mỹ thuật!

Hệ thống hàng dọc:

Khi dạy các em về các chuyên môn khéo tay; người Trưởng không đứng trước cả lớp thuyết trình. Trưởng sẽ hướng dẫn cho các đội trưởng. Sau đó, các đội trưởng trở về đội mình chỉ lại cho các em trong đội. Nếu đội trưởng chưa thông suốt thì có thể chạy lại đến trưởng để hỏi thêm. Hoặc đội trưởng có quyền cử một em lanh lẹ tai mắt rành rẽ tiếng Việt lên học để về dạy lại trong đội.

Hồi ở VN, hoàn cảnh thuận tiện làng xóm gần nhau, mỗi tuần các đội đều phải tự kiểm nơi hội họp trong xóm, lập biên bản họp đội và cứ khoảng một tháng các DT lại lên họp với cha Tuyên Ủy hoặc với cấp đoàn. Mỗi khi tổ chức Picnic, cắm trại... các đội lo lấy từ cái chén dĩa cái nồi, cây củi. Các Trưởng chỉ có việc sà vào ăn. Cho nên Các em thường mơ ước được có cơ hội thăng cấp lên Trưởng. Ở hải ngoại thì ngược lại.!

Thực ra lý thuyết bao giờ cũng thật lý tưởng nhưng khi thực hành mấy ai thực hiện được mấy mươi phần. Mà chuyện đời nếu thi hành kết quả trăm phần thì sẽ hết chuyện để nói! có nghĩa là là xong cái nhà thì thợ xây mất việc. Chó săn hết cạp rồi thì chó cũng bị thịt. Bởi loài người là tạo vật không bao giờ viên mãn nên con người mỗi phải học hỏi thăng tiến mỗi ngày. Cái thiếu sót đó phải chăng là sự đẹp nhất của con người vậy.

Công việc giáo dục kết quả thành công khó mà thấy được ngay trước mắt; ngược lại, có khi thật thất vọng.... Vì có câu: "Cha dạy học con dốt sách.". Nhưng làm nghề giáo có lương tâm và yêu nghề thì luôn kiểm điểm mình để cải tiến và học hỏi thêm rồi cứ ung dung thờ thái mà làm thì hy vọng không bị lầm lạc!.

Văn MN.